

КЛЮЧИ И БАЛЛЫ ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОГО ЭТАПА 11 КЛАСС

№ задания	ключи	баллы	№ задания	ключи	баллы
1	Х1ора нийса яздина дош – 0,5 балл (шаерг (максим.) – 5 балл) Билгалдаккхар: г1алат 10 дашехь ду (Гумсо, Гумсан - 1лара).	5	13	Д1асхъа – дешхъалхе, хил – орам,- а –чаккхе (кхолладелла хандешан дешхъалхенан	6

				г1оьнца); декъа – орам, - за суффикс (дацаран маь1нин суффиксан г1оьнца); малх – орам, - бузе – орам, - хъа – суф. (шина дешан орамаш вовшахкхетарца...). х1ора нийса теллина дош – 1 б. (3 дош – 3 б.) Х1ора дешан кхолладаларан некъах болу нийса хаам – 1 б.(кхо хаам –3 б.)	
2	1) Догла хьалха санна т1едог1ура. 2) Алхастан палашана 1уьрг даккха г1ерташ санна, г1ора мадду т1едеттара цо шен даккхий т1адамаш. 3)Некъаца хатт баьллера. 4)Хин шортоно качбина иза мачашна д1оггара т1е а ца летара, цундела некъ бан хала дацара...	4	14	Къилбаседа - къилба, малхбузе – малхбале, дера – эсала, декъаза – ирсе, охъанехъа – хьаланехъа	5
3	Генна д1адаьржара цуьнан дера г1иг1. Д1асахила, некъ ло шена, адам дийна, лурдоблла дог1у ша бохург ду цуьнан и г1иг1дар,- олура наха. Оцу клурк1аманех къехкаш, бердан йистонца, хи т1ехула баккъаш а гуш, лачкъа меттиг боцуш хьийзара ч1ерий. Цъа декъаза 1оьхуш, шен маттахь орца добхуш, кхераелла, 1адийна буьхьиг а яьхьира Гумсо, к1езанан «1анц» а хезира, цкъа хедаш, юха ц1ог1ане дуьйлуш.	7	15	Лач дожарехь долчу ц1ердешан, цуьнан маь1нехь лелачу дешан а кхечу дашца йолу юкъаметтиг гойтучу г1уллакхан къамелан декъах дешт1аьхье олу.	2
4	коьрта а, коьртаза а меженашна буха нийса	10	16	Т1едерзар: сан жима олхазар.	1

	сизаш хъабкхнехь – 5 балл; къовларшна чохь предложенех лабцна кхоччуш нийса жоп яздинехь – 5 балл.				
5	1)кхераелла (приставкин г1оьнца кхолладелла дац дош...), 2) кхераелла– (аьзнаш а, элпаш а цхъабосса ду – 8 элп, 8 аз...). Мах:х1ора нийса билгалдаьккхинчу дашна – 1 б. (2 дош – 2 б.).Дийцарна (х1ора дашах) – 1 б. (2 дош – 2 б.)	4	17	т1етт1адахара б1аьргийн туйтеш	1
6	1) г1ора – физическая сила или мощь; - 1 б. 2) ц1ог1а – крик или воплъ; - 1 б. 3) к1урк1аманех къехкаш – избегая (остерегаясь) водоворотов; - 1 б. 4) г1ира –экса - хищник; - 1 б. 5) ижу – добыча. – 1 б.	5	18	Деха мукъа аьзнаш «И», «Уь» билгалдеш, царна т1ехъа элп «Й» яздо.	2
7	1)говр аьхка яхна - лошадь свалилась в пропасть - 2 б. 2) ахк жимделлера - горная река обмелела - 2 б.	4	19	Экханан	1
8	1алам, х1аваь, къилбаседа, малхбузе	4	20	Жима – кегий; Онда – андий; Дуткъа – дуткъий Гома – гомий.	2
9	масдарш - г1иг1дар, лехар; - лааме причасти – бохург.	3	21	Ас, ахь, аш	3
10	кхе-ра-е-ли-ра – 5 дешдакъа... ...9 элп, 10 аз; ...5 элп,6 аз.	5	22	Цхъаболчарах, цхъаболчарал; Кхиболчарах, кхиболчарал	2
11	нийса легорна – 2 б., куцдош дожаршца хийца цадалар илгалдаккхарна – 2	4	23	Шурул-к1айн Ц1ен-къорза Таь1на-ц1ен-можа Таь1на-боьмаша	2

	б.(нагахь билгал ца даьккхинехь – 0 б.).				
12	Алхастан дан г1о дацара	4	24	Дефисца йаздо. Масала: г1оф-аьлла, г1ох-аьлла, г1арч1-аьлла.	3
№25 задание				Цхьажимма, цхьак1еззиг, цхьанаггахь, цхьатерра.	
Максимально количество баллов - 100					